

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 12 kor — fill.
Fél évre . . . . . 6 kor — fill.
Negyed évre . . . . . 3 kor — fill.

Egyes szám ára 8 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délelben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Barátok-tere Mauojlovics-ház.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich palotában
Telefon szám 42.

Nyitlatter soronkint 40 fillér.

Iparkiállítás.

Valami új, valami szokatlan. Iparkiállítás Szabadkán. Amikor magunk is azt kérdezzük magunktól, hogy tulajdonképpen van-e ipar Szabadkán, akkor az iparosok azzal válaszolnak, hogy kiállítást rendeznek. A kiállítás helye maga egy terjedelmes díszes nagy épület, a melyet nem is egykönnyen lehet megtölteni, pedig ugy látjuk már most, hogy ez a nagy épület is szüknek bizonyul.

A régi gymnasium csarnokaiba bevonultak már a szabadkai ipar termékei és már most is a rendezetlenség állapotában is azt mondhatjuk, hogy figyelemreméltó.

Az ipar lokális művelése sokkal többet mutat együttesen, semmint amit magunk is reméltünk.

E nagy város lakosságának zömét a földmives és a gazdasz osztály képezi és ezért nem is kívánhatjuk, hogy a mi iparunk arányban álljon azokkal az igényekkel, amiket e részben is az ország harmadik városával szemben támasztani lehetne.

A szabadkai iparnak ez az első bemutatója, tehát mindenesetre csak örvendetes lesz mindnyájunkra nézve. Bizalmat merítünk ebből is, hogy városunk e téren is egy szép jövő előtt áll, amelynek megvalósítása a komoly törekvésű iparos osztályra vár.

Adja Isten, hogy minél lelkiismeretesebben megfeleljenek hivatásuknak!

*

— Az ipartestület értekezlete augusztus 15-én. A következő meghívót vettük:

Tehintetes dr. Csillag Károly urnak
a »Bácskai Hirlap« felelős szerkesztője
Szabadka.

Ipartestületünknek a múlt évi október hó 14—15-én Kolozsvárt megtartott V. ipartestületi országos congressusi kiküldöttjei (Dr. Reisner Lajos iparhatósági biztos, Pausits János ipartestületi elnök és Nánay Mihály

ipartestületi alelnök), az ott tapasztalt fölötti sikereken felbuzdulva, tervbe vették s megindították a mozgalmat arra nézve, hogy az ipartestületeknek VII-ik 1905. évben megtartandó országos congressusa Szabadkára hívassák meg, s ugyanezen időben s ez alkalommal egy Bács-Bodrogh megye egész területére kiterjedő s iparosai bevonásával az egész megye iparviszonyainak fejlettségét mutatni hivatott iparkiállítás és verseny (díjakal) rendeztessék.

Ezen eszme immár testület, amennyiben Szabadka szab. kir. város törvényhatósága dr. Reisner Lajos törvényhatósági bizottsági tag indítványára egyhangulag hozott határozatával kimondotta, hogy ugy a VII. ipartestületi congressus meghívását, valamint a megyei jellegű iparos kiállítás és verseny rendezésének tervét magáévá teszi, testületünket ezen tervek kivételében nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is támogatni fogja, s megbizta a városi tanácsot, hogy testületünkkel együtt a tervbe vett országos congressus előkészítésének várat, különösen pedig az iparkiállítás és verseny programját, dimenzióit, verseny s díjazási feltételeit szóval a tervezetek konturjait már most állapítsa meg és erre vonatkozó javaslatait a legközelebbi (augusztusi) rendes havi közgyűlés elé terjessze be.

A tervbe vett iparos kiállítás és verseny kereteinek, feltételének, programjának megállapítása céljából f. évi augusztus hó 15. napjának d. u. 3 órája a Nemzeti Casinó dísztermében megtartandó értekezlet tartását határoztuk el, melyre Ó Nagyméltósága a kereskedelmi miniszternek, Bács-Bodrogh megye valamennyi köztörvényhatóságának, a szegedi kereskedelmi és iparkamarának, a hazai ipartestületek országos központi bizottságának, az országos iparegyesületnek a megyében megalakult valamennyi ipartestületnek a bács-bodrogh-megyei gazdasági egyesületnek kiküldöttek által való szíves részvételét kérjük avégből, hogy nemcsak a magasabb állami és megyei érdekek, hanem a megye összes ipari és mezőgazdasági, valamint e nagy megye minden vidékének s minden érdekcsoportjának érdekei a rendezendő kiállítás és verseny programjában kifejezésre jussanak és hogy a megalakítandó rendező bizottság már az előkészületek rendjén ismerhesse a programban megállapítandó igények s kívánalmak keretét s ilykép módja és alkalma legyen intézkedéseit fogantatosítani, hogy azok minden várakozás-

nak megfelelőek s minden igényeket kielégítőek legyenek.

Midőn jelen megkeresésünk rendén szerkesztő urat ezen a fentebb jelzett napon és helyen megtartandó értekezletre tisztelettel meghívjuk, egyben megkérjük, hogy értekezletünkön kiküldöttje által résztvenni és benünket az elérni célzolt közhasznú törekvéseinkben hazafias buzgalmával támogatni szíveskedjék.

Megkérjük még, hogy kiküldöttjét, (esetleg kiküldöttjeit, kiket értekezletünk korlátlan számában nem csak elfogad, sőt szívesen lát) valamint azok megérkezése idejéig velünk közölni szíveskedjék, hogy megbizottaink a kiküldötteket elfogadhassák s magukat azok katalozolása végett rendelkezésre bocsáthassák.

Megjegyzük, hogy az értekezlet napján d. e. 10 órakor nyitjuk meg ünnepélyesen az általunk rendezett első szabadkai iparvásárt, s szerencsésnek érzendjük magukat ha a kiküldött urakat ez alkalomfául már üdvözölhetjük.

Szabadkán, 1900 évi július hó 15-én.

a szabadkai általános ipartestület

Körtvölgyessy Raisner Lajos Pausits János
jegyző. iparhat. biztos. elnök.

Különfélék.

— A kereszténység kilencszázados jubileuma. Szabadkán is nagy fényvel ünnepelik meg a kereszténység 900 éves jubileumát. E tárgyban Mamuzsich Mátyás prépost-plébános f. hó 11-én az itteni társadalmi körök és testületek képviselőit tanácskozássra hivta össze. Képviselve volt a vörös kereszt egyelet, fehér kereszt egyelet, első nőegylet, szerezetről címzett nőegylet, népkör, kath. kör, ipartestület, kath. legényegylet, a sz. rókusi és sz. györgyi plébániák és a ferenczrendi zárda, mely alkalommal a főpásztorilag elrendelt ünnepelés bejezéseül s. István napjára nézve a következőkben állapotok meg:

1. Augusztus hó 19-én este és 20-án reggel az anyagi üdvözet után a templomok harangjai felórán át meghuzatnak, mint az ünnep örvendetes hírdetői.

2. A hálaadó szent mise a szent Teréz főgyházban 9 órakor tartatik meg, melyre a hívők a templomból körmenetileg megjelennek, a hatóságok és társadalmi testületek pedig külön meghívotnak.

3. Szent mise végeztével a jelenlevők körmenetben kivonulnak a szent István térre,

A legegészségesebb és a legjobb
ásványviz a

„ZLATNI VIZ“

Borral vegyítve kellemes ízt ad és üdítőleg hat.
Kapható minden fűszer üzletben és vendégülében.

e körülményeknek megfelelő sz. beszéd fog tartatni magyarul a régi gimnázium, bunyevácuzul a városháza előtt felállítandó emelvényen és az ünnepélyes hitvallás a tridenti vatikáni forma szerint fölolvastatik.

4. Ezután a körmenet visszatér a templomba, hol az ünnepély áldással fejeztetik be.

5. A lakosság felhívatik, hogy e napon a nemzeti zászlókat kitűzni sziveskedjék.

Ezek után kimondja az értekelet, hogy a vallási és nemzeti ünnep megörökítésére sz. István és sz. László királyok szobrai felállítása érdekében mozgalmat kezdeményez.

— **Elmozdított tanító.** Az egyházhatóság Faragó Elek bács-topolyai tanítót, hatóságok elleni tiszteletlenség és engedetlenség, nagyfokú hanyagság s több más súlyos vétség miatt tanítói állásától elmozdította. A fegyelmi eljárás ez évben már harmadszor lett ellene megtartva; a múlt években megtartott fegyelmi vizsgálat eredményeként határozottan meghagyatott neki, hogy a javulás útjára térjen úgy magaviseletében, mint tanítási szorgalmában, mert elbocsajtását már az alkalommal megérdemelte volna s csakis a javulás reményében hagyatott meg tovább is tanítónak. Amde Faragó Elek a szigorú megintésekkel semmibe sem vette s újabb is számos okot szolgáltatott a fegyelmi eljárásra, mely okok beigazolvá lettek és elbocsajtását eredményezték.

— **Gyermekbál Palicson.** F. hó 18 án Palicson, Palicsi Gusztika javára gyermekbál lesz hangversenyyel és szavatokkal egybekötve. A rendezők lesznek Ráczi Vilmos György és Bandika, Vojnics Ernő és Józsi, Vajda Ernő, Bandika, Jakobcsics Imke, Elemér, Révly Lala. A hangversenyen közreműködnek: Deutsch Ellácska, Fábián Jenő és Czeiz Józsi. Belépti díj 20 fillér.

— **A zombori »Vadászkürt«** új bérletét Merkovicz András, a »Pest szálloda« volt bérleje vette át.

— **Elszalasított katona-szőkevény.** A 6. honvéd ezredtől, amely Szabadka környékén tartotta gyakorlatait, egy katona elszökött. A hős teljes felszereléssel szökött meg és Bács-Petrovoszellón a rendőrség elfogta. Itt Njkolics Stevánnak nevezte magát, mire értesítették táviratilag az ezredet. Amde mire a járőr leérkezett, nem volt a katona. Ugy őrizték a petrovoszellői rendőrök, hogy ismét megszökött. Kiderült, hogy a szőkevény hamis nevet mondott és hogy már három ízben megszökött. A szőkevényt az országuton látta egy bécsi ember is, a kinek kérdésére azt felelte, hogy a távirada sodronyokat javítja. Most ismét keresik a szőkevényt.

— **Jambó előadás.** Ma és a következő napokon a »Nemzeti szálloda« kerthelyiségében kedvezőtlen idő esetén a kávéházban az első olasz jambó társaság Velenczéből, Luigi Bassi igazgatósága latt Ós-Budavárából ének-láncz és zeneelőadást rendez. Minden előadás új programmal. Kezdeté esti 8 órakor. Családias műsor. Szabad bemenet.

— **Mérget ivott.** A szabadkai vonattal tegnapelőtt éjjel Szegedre érkezett Kovács Jánosné szabadkai mozdonyvezető fiatal felesége. Szeged Rókus állomáson oly rosszul lett az asszony, hogy orvos után kellett futni. Dr. Krausz József megvizsgálta az asszonyt s beszéltetve a városi kórházba. A fiatal asszony ott bevallotta, hogy kámfort oldott föl vízben s azt megitta. Egy kuruzló asszony beszélt rá erre, aki azt mondta neki, hogy a kámfort megszabadítja minden asszonyi

bajoktól. Dr. Ruzs Gusztáv kórházi orvos vette ápolás alá a nagy beteg asszonyt. El-lenszereket adott neki, bélmossást végzett rajta, mire a beteg kissé jobban lett. Az asszonyt, akinek állapota aggasztó, továbbra is a kózkórházban ápolják.

— **Hazafias nyaklevesek.** Milla Ferencz újjvidéki lakos a múlt napok egyikén Pancsován időzvéen néhány barátjával mulatott cigányzene mellett. Csak természetes, hogy a »Kossuth nótá«-ról és a »Himnus«-ról sem feledkezett meg. Huber Jenő, a drenkovai kőszénbányák pángermann erelmű tulajdonosa nem igen örült, hogy ezeket a nótákat huzák. És egyszer oda is kiáltott a zenének, hogy »kuss!« Milla sem volt rest: odament Huberhoz és nyakon ütötte háromszor, de úgy, hogy »csaitant, pattant, mint a tüzes villám.« Huber lovagias elégtételt kért, de Milla segédei úgy egyeztek bele, — ha Huber először is bocsánatot kér. A német meg is tette, mire aztán simán lefolyt pisztolypárbajt vívtak.

— **A kirabolt szent Antal persely.** Mint minden községben, úgy Madarason is megvan az a rossz szokás, hogy iskolás gyermekek járnak minden felügyelet nélkül harangozni. A napokban is négy gyermek harangozott a madarasi róm. kath. templom tornyában, de ezek közül Krizsák Mátyás nevű 12 éves gyerek társait ott hagyta, s míg azok fenn harangoztak ő föllőrt a szt. Antal szobra alatt levő perselyt, s annak tartalmát kitérítette. A helybeli csendőrség és rendőrségnek tudomására jutott a rablás és a tolvajt kinyomozta, aki beismerte tettét s nyomára vezetett a pénznek, mely szülei lakásán az ő mögé volt ásva egy szipkába, mely hat korona és négy fillér volt. A tolvaj fia a közelgő bucsúra szánta az összeget, állítása szerint anyjának csak 4 fillért adott belőle, mint harangozási díjat. A vizsgálatot a csendőrség folytatja.

— **Örült az adóhivatalban.** Nagy riadalmat okozott ma reggel Jurics István napszamos a kir. adóhivatalban. Kitért rajta az örülltség, mindenkinek nekiment és fojtogatni kezdte, egy fiatal ember karját pedig megharapta. Nagynehezen sikerült a szerencsétlen embert ártatlanná tenni megkötözték és bevitték az udvarba amíg a mentők megérkeztek és bevitték a kózkórház megfigyelő osztályára.

Szenásy, Hoffmann és Társa

párisi és lyoni selyemgyári raktára *Budapest, IV. Bécsi-utca 4.* Raktárunkon található a legszebb és legnagyobb választék *divatos selyemkelmék, csipkék és szalagok*, valamint gyöngyfüllészek *pointlace ruhák* és *pointlace-kelmékből.* Fekete, fehér és színes selyemkelmék 85 krtól 14 frtig Goulard-Pongs és Satyn-Lyberli selymek 65 krtól kezdve Angol mosó-selyem 80 cm. szélességben 1 frt 25 krtól kezdve. Mintákkal kívánatra készségeggel szolgálunk.

Romániából száműzött ügyvéd Ujvidéken.

Az anatóliai zsidotelepítés vezetője, a román zsidókérdés egy érdekes alakja időzik Ujvidéken: Lupesco Mauritius dr. bukaresti zsidóügyvéd, akit a zsidó üldözés fejleményei során a román kormány egész Rómánia területéről száműzött. Magas, fekete szakállas, tipikus külsejű férfi, a ki rendkívül lelkesen és nagy fudást és műveltséget eláruló módon beszél az ügyről amelynek, előharcosa.

Bukarestben dolgozott, de mivel románia törvények értelmében zsidó ott ügyvédi gyakorlatot nem folytathat, egy nem zsidó valásu román ügyvéddel társasan működött és folytatta agitációját annak érdekében, hogy az üldözött és megvetett zsidókat Romániából

kitelepítse. Az ő terve, a melynek érdekében hosszú ideje dolgozott, az volt hogy a romániai zsidókat Anatóliába, a török fenhatóság alá telepítse.

Ebben az ügyben népgyűléseket is tartott sőt több ízben tárgyalt a romániai kormányval, a melynek a kivándorlás ügyében projektumot készített. A román kormány, a melynél sokat panaszkodtak, hogy zsidók Rómániában nagyon sokan vannak és hogy a proletáriátust szaporítják, eleinte örömmel fogadta és támogatta a kivándorlást. A török szultánnál pedig különös kedvezményeket eszközölt ki dr. Lupescó.

A zsidók Anatóliában ingyen földet kaptak, fejenként hat acré, ezután hat évig nem tartoznak adót fizetni, azután pedig föld jövedelmének egy tizedét. E mellett kivándorlásuk első napjától fogva polgárjogot és teljes szabadságot nyertek. Az idej tavasz elején pedig megindult a kivándorlás és rövid idő alatt ötezer román zsidó család volt Anatóliában. Ekkor azonban a török kormány »aggódni« kezdett, hogy a később kivándorló, földhözragadt szegény nép terhére lesz az országnak s ezért Anatóliát a román zsidók előtt elzáratta.

A romániai zsidók, akik az elnyomatásból szabadulni akartak, de Anatóliába sem mehettek, így határozták el, hogy Kanadába vándorolnak ki.

Lupesco dr. a kanadai kivándorlások ellenese, mert nem bizik annak célra vezető voltában; azért most Párisba utazik, hogy ott egyesülést vagy akciót hozzon létre, ha még a kanadai kivándorlást megakadályozza és lehetővé tegye, hogy a többi romániai zsidók is Anatóliában nyerjenek jövőt és biztos menedéket.

Ebben az útjában érkezett csütörtökön Ujvidékre, ahol az itteni zsidóság vezető emberei őt nagyon szimpatikusnak fogadták.

Lupesco Mauritius, a ki Bukarestben és Párisban szerzett diplomát és akinek már szépatyja is romániai születésű volt, június 28-án tiltotta ki a román kormány, kétség-telenül azért, mert az akciója a külföld előtt a sötét, de valódi világlátásba helyezte Romániát.

A kiutasításáról szóló határozat így hangzik:

»Román királyság. Kiadvány a minisztertanács üléséből. Az idegenekről szóló 1881. évi törvény 1. szakasza értelmében határozatot. Mauritio Lupesco fővárosi lakos az idézett törvény értelmében száműzetik (expulsat) és az ország területét huszonnegy órán belül elhagyni tartozik. A jelen határozat végrehajtása közigazgatási uton történik. Ha nevezett az országba visszatérne az idézett törvény 5. szakaszában foglalt következmények állanak be. A jelen határozat végrehajtásával a belügyminiszter bizatik meg.»

Egy szép alaku, jó karban levő két üléses

kényelmes batárd

jutányos áron eladó.

C z i m:

Dr. Zápory Nándor, Szeged
Jskola utca, 18. l. emelet.